

Høringssvar: Danmark Naturfredningsforening, Assens afdelingen

Afsender: Jess Jørgensen

Emne: Klima strategi 2025-2050

Dato: 13 Februar 2025

Danmarks Naturfrednings forenings (DN) interesse område spænder vidt selv om foreningen mest er kendt for beskyttelse og bevarelse af natur. Mange af de emner som klimastrategien omfatter ligger inden for DN's interesse områder. Derfor benytter vi gerne muligheden for at kommentere på en række potentielle tiltag som er nævnt i strategien.

Baggrund

De geopolitiske interesse konflikter i verden bidrager sandsynligvis med forøgede udslip af drivhusgasser, fordi opprioriteret militær oprustning vil medføre at gamle udtjente enheder på kraftværker kommer til at producere mere strøm. Nogle af industriprocesserne kræver endda mere varme end strøm kan levere, hvilket betyder øgede emissioner fra den tunge industri. Det tegner til at oprustningen bliver global, fordi der er udbredt efterspørgsel efter våben.

Det tegner til at der kommer til at ske et globalt post-industrialiserings boost og dermed en accelereret global temperaturstigning med mindre der skrues markant ned for andre emissioner.

Den geopolitiske udvikling betyder desværre at de mere alvorlige klimascenarier bliver mere sandsynlige. Et aktuelt eksempel på kommunalt plan er, at dele af Vejle indre by affolkes pga. hyppige oversvømmelser. Det er et varsel om at kommuner bør planlægge i lyset af klimaforandringerne rent faktisk kommer.

Man skal også være bevidst om, at befolkningstallet i Danmark har været jævnt stigende og runder nu 6 millioner. Flere forhold peger i retning af at Assens Kommune kommer til at opleve netto tilflytning. Det gør det ikke nemmere at få klimaregnskabet til at se godt ud på den mellemlange bane.

I det perspektiv er det positivt, at Assens Kommune viser ansvarlighed og fortsat stræber efter at nå klimamålene. Udfordringerne er mange og løsningerne bliver trods alt finpudset via gentagen fokus på emnerne i strategien. Vi håber at vores kommentarer nedenfor hjælper strategien på vej.

Kommentarer til manglende aktualitet af baggrundstal

Klimastrategien lægger op til at vi alle skal tænke over hvordan vi mindsker klimaaftrykket i dagligdagen. I den forbindelse er det værd at tænke over hvor hurtigt og hvor meget samfundet kunne omstille sig under COVID-19 krisen. Nogle aktiviteter gik helt i stå og mange mistede livskvalitet. Vi lærte under COVID-19 at planlægge aktiviteter bedre og det gav et mindre resurseforbrug.

Noget lignende skete i 2022 efter invasionen af Ukraine som følge af voldsom inflation og specielt høje energipriser. Det blev en periode, hvor usikkerheden gik ud over mange og nogle få profiterede af krisen.

En del af de tal, som klimaplanen baserer sig på, er opsamlet i ovennævnte periode. Hvis man subjektivt ser på den udvikling, som der er sket efterfølgende, så er der grund til at være bekymret for at de aktuelle emissionstal er højere.

Årene efter de ovennævnte kriser har haft stigende produktion, stigende forbrug og stigende transport. For at indfri målsætningerne bliver der en udfordring i forhold til blot at komme tilbage til niveauet fra 2022.

Når klimastrategien skal genbesøges i 2026/27 vil tallene fra 2020-2025 antageligt give et billede af at det er begyndt at gå den gale vej mellem 2023 og 2025. Der skal noget markant til meget hurtigt for at holde den overordnede trend.

Klima konkurrence fra oprustning

Oven i det er samfundet og store dele af verden kommet i en tilstand af ufred, som i sig selv skaber flere emissioner som følge af produktion af krigsmateriel.

Hvis man antager, at det er korrekt at en fredstilstand kun kan opbygges via militær styrke og at den nødvendige resurse vil blive tildelt militæret og den tilhørende industri, så er der meget lidt yderligere råderum tilbage til andre formål.

Der er en risiko for at næste opdatering af klimastrategien vil vise at det bliver meget svært at opnå klimamålsætningerne. Alene det faktum at regeringen i skrivende stund ikke aner, hvordan man skal finansiere øgede forsvarsudgifter betyder antageligt at man på nationalt plan vil gøre, hvad der er muligt for at holde

gang i økonomien på et højt niveau. Det kan være direkte kontraproduktivt i forhold til at forbedre det kommunale klimaregnskab.

Transport

Der er et potentiale i at mindske transportens fodaftryk via forbedringer i den kollektive trafik. Meget af denne kan først opnås fra 2029 og det kommer vi så først til at se i de faktiske tal i måske år 2032. Det kan dog være fornuftigt at foretage trafik undersøgelser for at kunne afgøre om der er basis for at investere i jernbanen fra Tommerup st. til Glamsbjerg, så den ville kunne stå klar i 2029.

De 2 ekstra jernbane spor mellem Odense og Middelfart vil forhåbentlig skabe plads til en hyppigere drift på lokalbanen samt en mere punktuelt drift og dermed flere brugere. Det gør vestfyn mere attraktivt at bo i og det vil i sig selv skabe flere emissioner, men muligvis færre regnet per indbygger.

Indtil 2029 kommer emissions reduktionerne fra et reduceret antal kørte km med forbrændingsmotorer og mere samkørsel. Det man hører er, at det er svært at få bilen fyldt op selv mellem Assens og Odense. Der er behov for kampagner og incitamenter, som gør samkørsel mere trendy. Tilsvarende kan kollektiv trafik støttes via kampagner.

Potentiale for at øge antallet af yngre arbejdssøgende nær jernbanen

Det vil være ønskværdigt at få lavet undersøgelse af potentialet for transport besparelser som følge af forbedrede hjemme kontor muligheder. Vi er i en fase hvor onlinemøde teknologien forbedres og dermed mere potentiale for hjemmearbejde. For en del betyder det at man kun møder fysisk op på arbejdspladsen få gange om måneden.

I kombination med Assens kommunes centrale placering på Danmarks kortet er det sandsynligt at der vil ske en netto tilflytning til den nordlige del af kommunen. For at få en god klimabelastning fra den forventede tilflytning, så bliver gode cykelstier til jernbanestationsbyerne væsentlige.

Højvandssikring

Højvandssikring fremstår i strategien som et emne af moderat prioritet i de kommende år.

For at vurdere om det er fornuftigt at prioritere højvandssikring moderat, så har vi analyseret nærmere på om 20-21 oktober 2023. Spørgsmålet er, om hændelsen er en 100 års hændelse eller ej.

I første omgang tænker man at højvande bliver mere og mere hyppigt og flere højvande omkring 160-180cm løfter tærsklen for 100 års hændelser. Hvis man tager hensyn til varigheden og udbredelsen af højvandet samt skalaen af vejrsystemerne, så er der meget specielle forhold. Højvandet bygges op over 4-5 dage og vinden kulminerer med en storm kort før oversvømmelserne indtræffer.

I løbet af perioden akkumulerer ferskvand i de lavtliggende områder, fordi der er middelhøj vandstand i hele den vestlige Østersø, som reducerer ferskvandsudstrømningen. Da stormen indtræffer, er de lavtliggende områder allerede oversvømmet og det betyder at vandstanden stiger hurtigere end for et højvande af kortere varighed.

Når højvandet indtræffer er resistansen fra lavtliggende områder i praksis ikke eksisterende og der er kraftig vedholdende regn.

Sammenfaldet af ovennævnte forhold vil være en meget sjælden hændelse. Vi kan ikke objektivt give et tal, men hændelsen må være betydeligt sjældnere end en 100 års hændelse.

På den baggrund kan man ikke bruge det pågældende højvande til at påstå at den type højvande fra nu af forekommer hyppigere.

Den kraftige regn under højvandet blev forstærket af klimakrisen fordi den kraftige regn er tæt forbundet til at vinden nåede stormstyrke. Uden den menneskeskabte klimapåvirkning havde skaderne været mindre.

Det skal nævnes, at når et så stort område rammes af højvande over 2m sammen med storm, så skades naturen også. Der er gået meget liv tabt, som det tager lang tid at få tilbage.

Vi anbefaler opretholdelse af et godt beredskab og erfaringsudveksling mellem de som rammes af oversvømmelserne.

Landbrug

Kuperet landskab og moderne effektivt landbrug i et klima med risiko for kraftige skybrud udgør en uheldig miljøbelastning. Der er umuligt at dyrkning sådanne marker uden at der sker en negativ påvirkning af andre forhold. Man kan tydeligt se at udbyttet er ikke ensartet.

Disse marker er oplagte til at blive omlagt til græsning og dermed give bedre dyrevelfærd. En velfærd som med stor sandsynlighed medfører bedre kødkvalitet.

Vi står overfor en længere periode med nitratregulering af landbruget, hvor gyllen fra meget store svine fabrikker skal transporteres meget langt. Denne tunge transport er på alle måder usund i form af slid på materiel, veje og ekstra emissioner. Det er et resultat af husdyrudvidelse som subjektivt begrundes som drifts mæssigt nødvendige. Sådanne udvidelser betaler ikke for de medfølgende omkostninger og de udkonkurrerer blot andre husdyrbrug ved at tage markedsandele. Det er for samfundet og klimaet en usund udvikling, hvor landmænd reelt bekriger hinanden med deres villighed til gældsætning. Det bliver umuligt at bevare en troværdig klimastrategi samtidig med at der gives tilladelser til fordobling af antal svin på i forvejen store svinefabrikker. Disse udvidelser sker på de mere forsigtige landmænds bekostning og troværdigheden af klimastrategien.

Energi

Både varmemeforbrug, transport og elforbrugere generelt vil have stor gavn af at man opprioritere opførelse af store vindmøller. Der er afgivet separat høringssvar om dette emne i forhold til VE planen.

På side 9 finder man et måske urealistisk mål: *"Gøre fjernvarmen 100% fossilfri i 2030"*. Læseren kan blive forvirret i forhold til afbrænding af biomasse. Antagelig tolker fjernvarmen selv målet som opnået, medens andre ser det som at fjernvarmen pludseligt skaber emissioner, som vi egentlig havde bundet i træer.

Ægte fossilfri varme kan opnås enten ved at

1. CO₂ indfanges via CCS (carbon capture storage). Det koster hvad der svarer til 25% af den leverede mængde varme, men produceret af vindenergi.
2. man opnår sikkerhed for at der etableres skov med CO₂ optag svarende til afbrænding af flis plus den energi det koster at fremstille og levere flisen.

Konklusion

Nationale interesser i forhold til vækst for at kunne føre en skarpere sikkerhedspolitik bliver i sidste ende en udfordring for landets kommuner i relation til deres klimastrategi. Borgerne vil blive tilskyndet til at forbruge for at holde økonomien igang alt imedens kommunen sidder med et klimaregnestykke som bliver kompromitteret af national politik, som er betinget af verdenssituationen. Der bliver meget svært at kunne begge dele, men det vi ved er at der bliver behov for vedvarende energi for at holde det hele i gang. I øjeblikket importerer Assens Kommune netto strøm og der bliver flere fjernvarme forbrugere. Der tilsluttes flere varmepumper. Flere elbiler øger øger også strømforbruget. Besparelser i det omfang er næppe muligt. Det vil gøre Assens Kommunes klima aftryk meget bedre, hvis der kan blive rejst nogle store vindmøller et egnet sted.